

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Notitia Congregationum Et Tribunalium Curiae Romanæ

Plettenberg, Hunold

Hildesii, 1693

Pars II. De modo legendi & intelligendi Literas S. pœnitentiariæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63032)

Eminentissimo, & Reverendissimo Domino, Domino Cardinali Majori Pœnitentiario.

Romam.

Et si tardaverit responsio, Confessarii rescribant, ne fortè sit deperdita, & nunquam desperent Pœnitentes.

Hæc juxta Exemplar Romæ impressum anno 1689

P A R S II.

De modo legendi & intelligendi Literas S. Pœnitentiariæ.

§. I.

Modus legendi Literas sacræ Pœnitentiariæ.

I.

Brevium legendorum duplex est difficultas, vel ob Characteres Gothicos, vel ob abbreviaturas.

2. Ad primam tollendam submittuntur hîc formæ Commissionum cum clausulis generalibus, quæ ferè in singulis Brevibus continentur.

De formis Commissionum.

3. Commissiones dirigi solent pro dignitate materiæ, vel ad Ordinarios, quorum nomine etiam veniunt Prælati Regulares.

gulares respectu suorum subditorum, vel ad alios Confessarios.

4. Directæ ad Episcopos sic foris inscribuntur :

Venerabili in Christo Patri Episcopo, seu Archi-Episcopo, seu Patriarchæ N. N. sive ejus Vicario in spiritualibus Generali.

Intus verò sic incipiunt :

Venerabili in Christo Patri Episcopo N. sive ejus Vicario in Spiritualibus Generali.

Leander miseratione Divinâ Tit. SS. Nerei & Achillei S.R.E. Presbyter Card. Coloredus, salutem & sinceram in Domino charitatem.

5. Directæ ad Prælatos Regulares sic foris inscribuntur :

Religioso viro Provinciali Ord. N. Provincia N. vel Religioso viro cuicumque Superiori, cujusvis Ordinis à Sede Apostolica approbati.

Intus ut supra præmisso nomine Majoris Poenitentiarii.

6. Directæ ad alios Confessores sic inscribuntur :

Discreto viro Confessori Magistro in Theologiâ, vel decretorum Doctore ex appro-

gula

approbatis ab Ordinario per latorem presentium ad introscripta specialiter eligendo.

Intus vero sic incipiunt :

Leander miseratione Divinâ Tit. SS. Nerei & Achillei S. R. E. Presb. Cardinalis Coloredus.

Discreto viro Confessori Magistro in Theologia, vel decretorum Doctore ex approbatis ab Ordinario per latorem presentium ad infra scripta specialiter eligendo salutem in Domino.

7. In directis ad simplices Confessarios non additur nomen Magistri, aut Doctoris. Si vero Commissio fiat pro aliquâ Moniali dicitur: *Confessori ex approbatis pro Monialibus.*

De Clausulis generalibus.

8. Post Commissiones sequuntur Clausulæ, quarum prima est petitionis sic:

Pro parte NN. latoris presentium Nobis oblata petitio continebat, quod ipse alias.

9. Sequitur narrativa, & post hanc Clausula postulationis sic:

Cum autem, sicut eadem petitio subjungebatur dictus lator. Post istam Clausula
sup

supplicationis, hoc modo: *Quare supplicavit humiliter, ut sibi super hoc de opportuno remedio providere dignaremur.*

10. Et demum Commissio ipsa cum suis clausulis:

Nos igitur, qui Pœnitentiariae Domini Papæ curam gerimus hujusmodi supplicationibus inclinati; Auctoritate Apostolicâ specialiter Nobis concessâ: Discretionis tuæ. Vel, si committantur Episcopo: Circumspectioni Vestrae committimus, quatenus si ita est. Continuatur dispositiva, & concessio Gratia, & in fine post verbum: Absolvas, vel dispenses, ponuntur hæ clausulæ: in foro Conscientiæ, & in ipso actu Sacramentalis Confessionis tantum, & non aliter, neque ullo alio modo. Quæ clausula extenditur aliquando ad hanc aliam clausulam: Ita quod hujusmodi absolutio, & dispensatio in foro Judiciario nullatenus suffragentur, & hæc iterum aliquando ad hanc aliam Clausulam: Nullis super his testibus adhibitis, seu literis datis, aut processibus confectis, sed presentibus laniatis, quas sub pœna

excommunicationis lata sententia la-
niare tenearis. Ita ut nullum earum
exemplum extet, neque eas latori re-
stituas, quod si restitueris, nil ei pra-
sentes litterae suffragentur. Datum
Romae apud &c. sub sigillo Officii Pœni-
tentiariæ &c. Pontificatus &c.

Breviaturarum Communium
in Literis Sacræ Pœnitentiariæ
apponi solitarum explicatio.

A.

Archieꝑus	Archi-Episcopus.
Alr	Aliter.
Als	Alias.
Alsolūo	Absolutio.
Aplica	Apostolica.
Appbatis	Approbatis.
Autte	Auctoritate.

C.

Cardlis	Cardinalis.
Canicè	Canonicè.
Cen.	Censuris.
Circumpeoni	Circumspectioni.
Xꝑus	Christus.
Confeóne	Confessione.
Confeóri	Confessori.

Coiōne Communione.
Consciā Conscientiā.
Constituōnibus Constitutionibus.

D.

Discreōni Discretioni.
Dispensāo Dispensatio.
Dñus Dominus.

E

Eīccā Ecclesiā.
Effūs Effectus.
Exit Existit.
Ecclīs Ecclesiasticis.
Epūs Episcopus.
Excōe Excommunicatione

F.

Fr Frater
Frum Fratrum.

G.

Gñali Generali.

H.

Huñoi Hujusmodi.
Humilr Humiliter.

I.

Infraptum Infra scriptum.
Irregultē Irregularitate.

N 2

Igr

Igr̄	Igitur.
Intrópta	Introscripta.
	L.
Lia	Licentia.
Lt̄ima	Legitima.
Lræ	Literæ.
Litè	Licitè.
	M.
Mrimonium	Matrimonium.
Magr̄o	Magistro.
Miraone	Miseratione.
Mir̄	Misericordia.
	N.
Nullc̄us	Nullatenus.
	O.
Ord̄io	Ordinario.
Ord̄inaoni	Ordinationi.
	P.
PP.	Papa.
Pr̄	Pater.
Pont̄us	Pontificatus.
P̄tus	Præfatus, seu Prædictus.
P̄tur	Præfertur, seu Prædicatur.
P̄ntium	Præsentium.
P̄bter	Presbyter.

P̄bricida Presbytericida.
Pœnia Pœnitentia.
Pœniaria Pœnitentiaria.
Pœe Posse.
Pror Procurator.

Q̄t̄nus Quatenus.
Q̄ml̄bt Quomodolibet.
Q̄d Quod.

R.
Rel̄ari Regulari.
Rel̄ione Religione.
Rom̄a Romana.

S.
S̄nt̄æ, vel St̄æ Sanctæ
Sal̄uri Salutari
S̄nt̄ia Sententia.
Speal̄r Specialiter.
Suppl̄ionibus Supplicationibus.
Sp̄ualibus Spiritualibus.

T.
T̄n Tamen
T̄m Tantum.
Th̄ia, vel Teol̄ia Theologia.
T̄li Tituli.

N 3

V.

V.

Venerabili

Venerabili,

Vræ

Vestræ.

Notandum deinde in Literis S. Pœnitentiariæ non fieri virgulas, nec puncta, nec diphthongos, nec accentus, sed sensum colligendum esse ex lectione.

S. 2.

Modus intelligendi Literarum S. Pœnitentiariæ per Inscriptiones & Clausularum communium explicationem.

1. Inscriptio Literarum directarum ad Episcopos, vel eorum Vicarios Generales (quo nomine etiam intelliguntur Officiales) clara est, cum in iisdem pressè nominetur Civitas Diœcesis.

2. Cum vero in iis ordinariè non fiat mentio Sacramentalis Confessionis, non est necesse, ut lator Episcopo Sacramentaliter confiteatur; Neque etiam Episcopus subdeleget personam in dignitate Ecclesiasticâ constitutam. Si vero committat executionem alicui Confessario, debet is excipere latoris Confessionem Sacramentalem, & in ea literas exequi; Possetque Confessarius, si

sus esset publicus, de absolutione fidem publicam facere, ut constet in actis Cancellariæ Episcopalis ad effectum componendum Fisco, & Parte.

3. Est etiam necessaria Sacramentalis confessio, si literæ indiscriminatim dirigantur: *Cuicunque Catholico Antistiti gratiam, & communionem Sedis Apostolica habenti.* Et tunc adire potest lator quemcunque Episcopum, Archiepiscopum, aut Patriarcham, dummodo non sit excommunicatus, suspensus, aut interdictus.

4. Inscriptio Literarum, quæ diriguntur ad Prælatos Regulares pariter est clara; Aliquando enim distinctè exprimitur Superior, aliquando inscribuntur cuicunque Superiori Ordinis à Sede Apostolica approbati, & tunc liberum est latori adire Superiorem, quemcunque volet. Hæ literæ esse solent pro utroque foro, nec fit in eis mentio Sacramentalis Confessionis, ideoque extra eam executioni dari debent, ut suffragari possint in utroque foro.

5. Inscripto Literarum, in qua dicitur: *Magistro vel Doctore* intelligenda est, ut Confessarius verè sit Magister & Doctor in aliqua Universitate; Nec sufficit

cit esse Theologorum vel Professore
aut Lectorem in aliquâ Religione, nisi
hæc tali privilegio gaudeat, aut nisi Præ-
positus Generalis alicujus Ordinis, qui
ejusmodi privilegium habet (prout ha-
bet Societas JESU) det facultatem ali-
cui Religioso Confessario, licet Doctore
aut Magister non sit hujusmodi Literas
aperiendi.

6. Additur in ea inscriptione: *Ex ap-
probatis ab Ordinariis*, quia Confessa-
rius debet esse actu approbatus ab Or-
dinario loci, in quo fit executio litera-
rum. Religiosus eligendus Confessarius
sufficit, ut sit approbatus à Superiori-
bus sui Ordinis. Pro Monialibus eligi de-
bet Confessarius ex approbatis pro Mo-
nialibus quamvis non esset pro illo Mo-
nasterio, in quo degit Monialis. Ali-
quando tamen dantur commissiones
Confessariis ex approbatis ab Ordina-
rio, etiamsi non sint pro Monialibus.

7. Quo ad clausulas communes, prima
est: *Quatenus si ita est*, cujus verus
sensus est hic, quod Confessarius debet
principaliter attendere, an preces Pœ-
nitentis veritate nitantur. Idest an cau-
sa finalis, propter quam petitur, & ob
quam tantum conceditur gratia, & sine
qua

qua non concederetur, eo modo quo exponitur, verificetur. Hæc autem veritatis notitia, non per testimonia, aut per Scripturas, sed ex ipsa Pœnitentis assertione, cui debet credi, nisi de opposito constet, est accipienda.

8. Secunda clausula est: *Absolvās, scilicet in foro conscientia*, quia omnis absolutio, & dispensatio faciendā à Confessariis est pro foro conscientia tantum, & non suffragatur pro foro externo; Nisi absolutio sit ab excommunicatione pro publico delicto incurſa, & commissio facta sit Ordinario; Et nisi absolutio seu dispensatio Regularibus impertienda esset; Pro quibus Major Pœnitentiarius facultatem habet in utroque foro. Ubi tamen advertendum, si pro Regularibus literæ ad Confessarios dirigantur, solummodo in foro conscientia suffragari; De quo monendi sunt à Confessariis.

9. Tertia clausula est: *Et in ipso actu Sacramentalis Confessionis tantum, & non aliter*, vi cujus præmittenda est Confessio Sacramentalis, & faciendā ipsi Confessario literarum executori, alias absolutio, & dispensatio quæcunque foret invalida. Dantur enim aliquando

Com-

Commissiones pro absolutione tantum aliquando pro absolutione & dispensatione simul, aliquando pro dispensatione tantum, vel quia alias data est lateri absolutio, vel quia nihil est quod sit per absolutionem tollendum, ut in Irregularitate orta ex defectu natalium, in quocunque casu semper facienda est Confessio Sacramentalis Confessario executori litterarum. & licet nullum sit delictum in materia, pro qua literæ conceduntur, consistenda tamen sunt peccata, quæ in aliis materiis commissa sunt.

10. Confessione peractâ post absolutionem Sacramentalem à Censuris & peccatis proferenda est à Confessario forma Gratiae specialis, quæ per literas conceditur, ut dispensatio, vel commutatio, vel condonatio, vel dilatio, vel declaratio.

11. Reliquæ clausulæ satis per se patent, & accuratè observandæ sunt.

S. 3

§. 3:

Quæ præmittenda à Confessario executioni Literarum S. Pœnitentiariæ.

I.

Confessarius antequam ad executionem literarum progrediatur, tria præstare, debet quæ per clausulas indicantur: Inquirere, injungere, & monere.

2. Inquirere primo à Pœnitente debet veritatem causæ finalis, seu an res ita sit. Deinde *an præmissa, seu exposita sint occulta*, quæ clausula si apponatur strictè observanda est, si enim delictum, impedimentum, irregularitas, aut inhabilitas publica sint aut famosa, literæ latori non suffragantur, nec dari debent executioni.

3. Occultum vero hic dicitur illud, quod à nemine, vel à tam paucis scitur, ut neque sit manifestum, neque notorium facti vel juris, ideoque licet aliquibus v. g. in communitate duobus vel tribus, in oppido quinque aut sex, in civitate septem aut octo notum sit, & licet sit secundum se probabile in judicio, dum interim non probatur, neque ad judicium

dicium defertur est adhuc occultum, dummodo ex circumstantiis non appareat, rem faciliè publicandam.

4. Porrò potest esse aliquid publicum materialiter, formaliter tamen manere occultum; Sic missa celebrata publicè ab excommunicato occulto, est actus publicus, & delictum materialiter publicum, formaliter tamen est occultum, cum excommunicatio, & consequenter Irregularitas, quam ob Celebrationem incurrit Sacerdos, sit occulta, adeoque potest executor delictum, vel pœnam ex eo secutam occultam judicare, & consequenter absolvere, vel dispensare.

5. Deinde fieri potest, ut delictum sit publicum etiam formaliter, pœna tamen delicti sit occulta; Si nimirum Parochus publicè excommunicatus coram Populo pagi sui celebret, qui iudicet id fieri non licere, & esse delictum; Sed nesciat contrahi per hoc Irregularitatem. Item potest esse quid publicum in uno loco, & occultum in alio. In his vero duobus casibus non debet Confessarius dispensare, nisi expressè in Literis S. Pœnitentiariæ detur eis facultas in huiusmodi occultis dispensandi; quamvis nec S. Pœnitentiaria soleat concedere

re

re gratias dispensationum in ejusmodi occultis in uno loco, quæ publica sunt in alio.

6. In injungendis verò Pœnitenti attendere debet Confessarius non solum ad delictum, seu impedimentum pro cuius absolutione, seu dispensatione committitur executio, sed etiam ad omnia alia, quæ ipsi in Sacramentali Confessione manifestantur. Et hæc obligatio intimatur nonnunquam Confessario in ipsis Literis per hanc Clausulam: *Et aliis injunctis quæ de jure fuerint injungenda.* Etsi non apponatur, ad eam tamen adstringitur Confessarius, cum ex naturâ actus Confessionis Sacramentalis sequatur.

7. Quæ specialiter injungunt Literæ, si pœnitens jam ante ea aut alia æquivalentia, aut majora præstiterit, aut idem delictum rite confessus condignam pœnitentiam acceperit, poterit illa Confessarius aut moderari, aut ad sufficienter præstita v. g. ad restitutiones, satisfactiones, pœnitentem non ulterius adstringere.

8. In injungendis quoque ex præscripto Literarum discretioni est locus, ut licet substantia injungendorum servanda sit,

fit, quantitas tamen & modus pendet à prudentia Confessarii, & petenda est ex ætate, statu, complexionem & sexu pœnitentis, quibus consideratis, quæ ex se videretur levis pœnitentia, erit verè gravis, & delicto proportionata. Deinde quibus personis ob debilitatem, vel complexionem, vel aliam causam v. g. mulieribus debilibus, lactantibus prolem &c. non potest imponi unum genus Pœnitentiæ, quæ gravis reputatur imponi possunt duo, aut tria alia genera gravitatem illam respectu personæ constantia.

9. Cum injungitur pœnitentia gravis & diuturna, gravitas non sumitur ex diuturnitate, sed in se talis esse debet, ac præterea diuturna. Diuturnitas vero prudenter determinari debet juxta naturam delicti, & statum animæ pœnitentis. Possunt vero injungi quoque Pœnitentiæ opera consueta & alias debita.

10. Si præscribatur in Literis Pœnitenti Confessio Sacramentalis singulis mensibus instituenda, si non constet ex terminis ipsius Brevis obligationem debere esse perpetuam, relinquatur judicio Confessarii juxta exigentiam animæ Pœnitenti.

nitentis ad certum tempus eam extendere. Et si eleemosyna pœnitenti eroganda à Confessario juxta Breve imponenda est, attendenda est eum gravitate delicti, facultas pœnitentis, nunquam tamen eum omnino eximat Confessarius, cum in minimo salvetur substantia eleemosynæ.

11. Restitutiones & satisfactiones præscriptæ, discretè & diligenter à Confessario injungendæ sunt, & ita se in his casibus gerere debet sicut se gereret in Confessionibus aliorum pœnitentium, & non exigere à Pœnitente ultra possibilitatem ipsius, ideoque non dimittere eum absque absolutionis, aut dispensationis gratia, si inveniat eum nunquam restituere posse, sed obliget eum, ut alia servitia præstet ei, cui debet. Si veto in futurum aliquando satisfacere poterit, promittat aut juret, se id facturum.

12. Si etiam occasiones peccandi absque scandalo omnino removeri non possint, concedenda quidem est Pœnitenti dilatio aliavè remedia, quæ Doctores suggerunt, subministranda, non nimium tamen Pœnitentibus indulgendum, sed potius hac in re severè eum iis agendum est.

13. Monendus est demum Pœnitens à Confessario observandam esse hanc Clausulam : *Et ita illum moneas, & tunc videndum bene.* Sive hæc clausula in Breui exprimatur, sive non, monendus est Pœnitens de effectu concessio- nis, seu gratiæ ipsi factæ.

14. Cum diriguntur literæ ad Ordina- rios, vel etiam Confessarios pro injec- tione manuum violenta in Clericum, aut forte pro alia, apponi solet hæc clausula : *Quod si dictus lator ordinationi, seu sententiæ dicti Ordinarii lata, vel ferenda parere contempserit in eandem excommunicationem relabatur.* Cujus clausulæ verus sensus ex infra dicendis patebit, nunc monere sufficit, ne Episcopus jubeat, aut præcipiat impossibilia aut valde difficilia.

P A R S III.

De Formulis votorum.

Literæ S. Pœnitentiariæ quadru- plicem materiam concernunt:

1. Dilationes, commutationes, & dispensationes votorum.
2. Dispensationes matrimoniales.
3. Absolutiones & dispensationes diversas, quæ conceduntur